

تاریخچه هفته آگاهی از مغز

"هفته آگاهی از مغز" یک برنامه جهانی است که در سراسر دنیا، اواخر اسفند ماه برگزار می‌شود، اما در ایران به دلیل همزمان شدن با سال نو خورشیدی، این هفته از چهارم تا یازدهم اسفند ماه برگزار می‌شود.

"هفته آگاهی از مغز" یک برنامه جهانی است که در سراسر دنیا، اواخر اسفند ماه برگزار می‌شود، اما در ایران به دلیل همزمان شدن با سال نو خورشیدی، این هفته از چهارم تا یازدهم اسفند ماه برگزار می‌شود.

ستاد توسعه علوم و فناوری های شناختی، حامی و برگزار کننده هفته آگاهی از مغز، این هفته را سال 1394 برای اولین بار در ایران برگزار کرد و امسال نیز این هفته را از چهارم تا یازدهم اسفند ماه برگزار می‌کند. شعار این هفته عبارت است از: "مغزت رو بشناس" این هفته، یک هفته ترویجی برای ارتقای آگاهی عموم جامعه از عملکرد مغز است. تاریخچه برگزاری هفته آگاهی از مغز:

هفته آگاهی از مغز (Brain Awareness Week) کمپینی جهانی برای ارتقای علاقمندی عمومی به تحقیقات علوم اعصاب است که توسط اتحادیه پژوهش‌ها و مراکز مغز دانا (DANA) و اتحادیه اروپایی دانا و به صورت سالیانه از 1996 تا کنون برگزار می‌شود.

سازمان پژوهشی دانا یک سازمان بشر دوستانه خصوصی متشکل از بیش از 400 عصب‌شناس برجسته دنیا و از جمله 16 برنده جایزه نوبل است که با شعار دروازه ورود به اطلاعات معتبر درباره مغز، تحقیقات مرتبط با مغز را از طریق کمک های مالی، انتشار مطالب و برنامه‌ها و آموزشی پشتیبانی می‌کند.

اهداف کلی موسسه پژوهشی دانا بر سه اصل استوار است:

- ارتقای بهتر مغز و عملکردهای آن

- سرعت بخشیدن به کشف درمان اختلالات مغزی

- مبارزه با برچسب زدن اختلالات مغزی از طریق آموزش‌ها و آرايه شده

اهداف و اولویت های کنونی این سازمان با تاکید بر حوزه "نوروساینس" در دو زمینه تصویر برداری مغزی و تحقیقات بالینی علوم اعصاب طبقه بندی می‌شود.

این سازمان، گفت و گوی بین محققان و مخاطبان عام را محقق می‌سازد و اطلاعات معتبر درباره پیشرفت های اخیر در تحقیقات را از طریق نشریات، وب سایت های رایگان، رسانه‌ها و اجتماعی و هفته آگاهی از مغز در اختیار مردم قرار میدهد.

اگرچه موسسه دانا در سال ۱۹۵۰ تاسیس شد، اما اولین هفته آگاهی از مغز برای عموم در سال ۱۹۹۶ برگزار شد و هم اکنون بیست و دومین سال برگزاری هفته آگاهی از مغز در دنیاست. از زمان آغاز به کار هفته آگاهی از مغز تا کنون بیش از چهارهزار و صد همکار در ۹۹ کشور در این رویداد شرکت کرده اند. بعضی از مهمترین کشورهای برگزار کننده برنامه هفته آگاهی از مغز در دنیا عبارتند از:

آمریکا (بیش از 70 رویداد)، انگلستان، آلمان، اسپانیا، سوئیس، آرژانتین، روسیه، هند، رومانی، فنلاند، ژاپن، کانادا، پرتغال، مکزیک، ترکیه، عربستان و امارات.

هفته آگاهی از مغز کمپینی جهانی برای افزایش آگاهی عمومی درباره رشد و پیشرفت و درک سودمندی مطالعات مغز است. فرصتی است که اجازه می‌دهد مردم درباره پیشرفتهای انجام شده درباره تحقیقات مغزی همانند پیشرفت در تشخیص، درمان، پیشگیری از اختلالات مغزی نظیر آلزایمر پارکینسون صدمات مغزی، اسکیزوفرنی و افسردگی بدانند.

در سال 2014 بیش از 55 کشور و 860 کمپین هفته آگاهی از مغز در نقاط مختلف جهان برگزار شد. مراکزی از ایران که کمپین خود را در موسسه دانا ثبت و به عنوان همکار در لیست همکاران هفته قرار گرفته اند شامل:

دانشکده زیست دانشگاه دامغان

مرکز سلامت و روان و پیشگیری از اعتیاد علوم پزشکی دانشگاه مشهد

مرکز علوم شناختی و مغز دانشگاه شهید بهشتی

برنامه تحقیقات علوم اعصاب بین‌رشته‌ها و مراکز (INRP)

علوم پزشکی دانشگاه شهید بهشتی

و در بخش کودکان نیز دانشگاه زاهدان

به گزارش روز شنبه گروه علمی ایرنا از ستاد علوم شناختی در حوزه آموزش، دکتر محمدتقی جغتایی افزود: برنامه های آموزش همگانی برای آشنایی گروه های مختلف سنی با مغز و کارکردهای آن، نخستین بار در کشور تدارک دیده شده است که با همکاری ارگان ها و سازمان های مختلف اجرا خواهد شد.

جغتایی خاطر نشان کرد: هفته آگاهی از مغز علاوه بر تهران در شهرهای اصفهان، تبریز، کرمان، شیراز، بوشهر، مشهد و ساری با همکاری انجمن علوم اعصاب ایران، انجمن های علمی روانپزشکان ایران، علوم اعصاب صدرا، متخصصان مغز و اعصاب ایران، پژوهشکده و دانشگاه علوم شناختی ایران، صدا و سیما، وزارتخانه های علوم، بهداشت و آموزش و پرورش، شهرداری تهران، سازمان بهزیستی کشور و با حمایت مالی ستاد توسعه علوم و فناوری های شناختی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برگزار می‌شود.

وی هدف از نامگذاری این هفته و اجرای برنامه های آموزشی در ارتباط با مغز و کارکردهای آن را ارتقای بهداشت مغز در جامعه عنوان کرد.

جغتایی گفت: مغز، فرمانده بدن و ارگانی است که تمام فعالیت ها، رفتار، غرایز، هیجانات، اراده و تفکر را رهبری می‌کند و همه ارگان های بدن را با یکدیگر و همچنین محیط پیرامون، هماهنگ می‌کند.

وی که ریاست انجمن علوم اعصاب ایران را نیز بر عهده دارد درباره ارتقای بهداشت مغز در جامعه اظهار کرد: ارتقای یاد شده به دو منظور انجام می‌شود، نخست آنکه افراد یاد بگیرند که چگونه توانایی مغزشان را افزایش دهند و دوم، افراد جامعه با راه های پیشگیری از کاهش قوای جسمی و ذهنی مغز، آشنا شوند.

جغتایی افزود: آگاهی رسانی از ویژگی و توانایی مغز، چگونگی توانمندسازی و جلوگیری از کاهش توانایی مغز از طریق برنامه های این هفته، اطلاع رسانی می‌شود.

مشاور عالی ستاد علوم شناختی در حوزه آموزش درباره علت تمرکز برنامه های هفته آگاهی از مغز بر گروه کودکان، اظهار کرد: قابلیت انعطاف پذیری مغز در سنین کودکی، بیشتر است و می توان با روش های سنجش و استفاده از ابزار توانبخشی، مهارت های کودکان را افزایش داد.

جغتایی، آگاهی رسانی به افراد میانسال را نیز در جلوگیری از سالمندی زود هنگام موثر دانست و افزود: با آموزش این افراد می توان به آنان کمک کرد که دیرتر به مرحله سالمندی همراه با ناتوانی برسند و در واقع با تقویت مهارت های آنان، پیری توأم با سلامت داشته باشند. این استاد دانشگاه با اشاره به یکی از روش های تقویت توانایی مغز، ادامه داد: به طور مثال، «ورزش هدفمند»؛ عامل مهمی در افزایش توانایی مغز است و سبب می شود تا فاکتورهای رشد در مغز تولید شوند و این فاکتورها علاوه بر اینکه در یادگیری و فعالیت های خلاقانه موثرند، موجب رشد و شکل گیری مدارهای جدید و حفظ مدارهای مغزی خواهند شد.

وی با اشاره به اینکه این هفته، سال هاست در دنیا نامگذاری شده است و کشورهای پیشرفته جهان، برنامه هایی را به همین مناسبت اجرا می کنند، افزود: امسال، برنامه های متنوعی متناسب با سن و با توجه به نیاز اقشار گوناگون جامعه با حمایت ستاد توسعه علوم و فناوری های شناختی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری اجرا می شود.